

PROGRAM DELA ZA 2022. LETO

I. IZHODIŠČA - GLAVNE USMERITVE

1. Glavna izhodišča-usmeritve, v skladu z Aktom o ustanovitvi in statutom Ustanove in Dolgoročnim načrtom razvoja in vzdrževanja Vrta spominov in tovarištva, ostajajo nespremenjene: skrb za vzdrževanje Vrta in za življenje v njem, tradicionalne prireditve - stebri kontinuitete, odprtost Vrta za obiske in za sodelovanje z ustanovitelji in z drugimi partnerji; nadaljevali bomo z že začeti aktivnostmi; sodelovali bomo v širših družbenih akcijah v katerih Ustanova že sodeluje in drugih. V 2022. leto prenašamo več nalog in akcij, ki jih še nismo dokončali ali jih nismo mogli opraviti oz. izpeljati v 2021. letu zaradi epidemioloških razmer in veljavnih omejitev za delovanje.

2. Vpliv pandemije: predpostavka načrtovanja in delovanja v 2022. letu ostaja nespremenjena: uspešno obvladovanje pandemije v širšem mednarodnem okolju in Sloveniji in posledično okoliščine ter ev. omejitve, ki bodo omogočale skupinska druženja - v Vrta in zaprtih prostorih (v Vrta in drugje) ter možno gibanje preko državnih meja (Porabje, Radgonski kot) ter delovanje javnih ustanov (PIŠK in druge) ali pa terjale potrebna in možna prilaganja.

Vsekakor pa bomo zaradi teh razlogov in spodbujeni z njimi ter na podlagi izkušenj iz minulega leta še posebno pozornost namenili uporabi sodobnih komunikacijskih tehnologij in digitalizaciji delovanja Ustanove (video konference organov Ustanove, virtualne razstave in predstavitve knjig, Vanekovi večeri "na daljavo", virtualni ogled Vrta,...).

II. AKTUALNE DRUŽBENE TEME IN SODELOVANJE USTANOVE - V REGIJI IN ŠIRŠE

1. Kajuhovo leto (2022. leto – 100. letnica rojstva K. Destovnika Kajuha); ker je Vrt in Ustanova še kako povezana s Kajuhom (že dolgo nazaj je bilo zasajeno spominsko drevo v njegov spomin; njegova »Bosa pojdiva, dekle obsorej...« je že dolgo himna Vrta; umetniški vodja MPZ Slava Klavora je avtor posebnega arajmaja te pesme za Ustanovo; Kajuh je bil povezan z uredništvom Mladega Prekmurca pred 2. svetovno vojno) se bomo v Ustanovi vključili v obeleževanje te obletnice na več načinov:

- zasadili bomo novo spominsko drevo – v sodelovanju s prijatelji na Koroškem;
- majska prireditve »Naši zakladi« bo posvečena Kajuhu;
- literarni natečaj za OŠ in SŠ bo letos prav tako povezan s Kajuhom.

2. Ohranjanje vrednot NOB in spomina na žrtve fašizma in nacizma med 2. svetovno vojno:

- spodbudili bomo združenja ZZB za obiske Vrta – preko spletne strani ZZB in glasila Svobodna beseda;
- organizirali bomo vodene obiske za vse vnaprej dogovorjene skupine organizacij ZZB;
- aktivno se bomo vključevali v akcije krajevne, občinske in pokrajinske organizacije ZZB;
- nadaljevali bomo s sodelovanjem z vodstvom Mednarodnega raziskovalnega centra za drugo svetovno vojno v Mariboru v skladu s sprejetimi dogovori v preteklem letu;
- ohranili bomo aktivno zvezo z društvom Dobrnič;
- sodelovali bomo pri pripravi in izvedbi spominskega pohoda v občini Tišina ob junijskem državnem prazniku – organizator KO ZZB Tišina;
- sodelovali bomo v izvedbi spominskega pohoda "Vaneča 2022" - začetek kolesarskega dela pohoda;
- zasadili bomo nadomestno spominsko drevo v spomin Prekmurske čete.

3. Obeležitev 110. obletnice rojstva partizana in pisatelja Ferda Godine:

- aktivno bomo sodelovali v aktivnostih, ki jih bosta organizirala občina Črenšovci in Združenje NOB Lendava in v sodelovanju z njima organizirali tudi skupaj dogovorjene dogodke v Vrta ali drugje.

4. Projekt »Kamnite solze" (obeležitev Mednarodnega dneva spomina na romske žrtve holokavsta v 2. svetovni vojni):

- še naprej bomo kot partner sodelovali s Centrom judovske kulture Sinagoga iz Maribora in povabili vodstvo centra, da obiše Vrta;
- pomembna akcija bo tudi v 2022. letu aktivno sodelovanje pri pripravah in izvedbi slovesnosti ob Svetovnem dnevu spomina na "porajmos" - 2. avgustu;
- ohranili bomo aktivno, delovno zvezo z Zvezo Romov Slovenije.

5. 500. obletnica rojstva Adama Bohoriča:

- aktivno bomo še naprej sodelovali pri pripravi zbornika o simpozijih v M. Soboti in Ljubljani (2021) in njegovi predstavitvi.

6. Pomembne kulturno-zgodovinske obletnice:

(1) prekmursko publicistiko (100 in 90 let od začetka izhajanja štirih prekmurskih časopisov, kar bi bilo izhodišče za razmislek in analizo prekmurske publicistike):

1922 -- 100 let

Pred sto leti je začel izhajati Dober Pajdaš Kalendarium /Franc Talany, 1922/,

pred 100 leti je začela izhajati tudi Mörška krajina /Števan Kuhar, 1922/.

1932 -- 90 let

Pred 90 leti začne izhajati Murska krajina /Benkove novine 1932/,
pred 90 leti Marijikin ogravec /Jožef Klekl, 1932/.

21. 2. 2022 - Mednarodni dan maternega jezika. Namen praznika je oceniti jezikovno raznolikost in poskusiti ohraniti ogrožene jezike.

24.5. 2022 - Praznik slovanske književnosti in kulture. Ustanovljeno v čast spomina na Cirila in Metoda.

(2) prekmursko slovaropisje (100 let od izida Flisarjevega Vogersko-vendiškiga rečnika, kar bi bilo izhodišče za analizo tega slovarja in slovaropisja v Prekmurju od Kuzmičeve zbirke besede do Slovarja stare knjižne prekmurščine).

Proučili bomo možnosti, da Ustanova sama ali v sodelovanju z določenimi drugimi deležniki v lokalnem ali/in širšem okolju na primeren način obeleži te pomembne obletnice

7. Sodelovanje z Zavodom I. Cankarja Vrhnika:

-nadaljevali bomo v 2021. letu začete razgovore o zasaditvi spominskega drevesa v spomin I. Cankarja in sodelovanju med Ustanovo in zavodom (pobudo za zasaditev je dal Zavod I. Cankarja).

8. Mednarodni festival poezije in vina - "Dnevi poezije in vina":

-na podlagi že sprejetega dogovora z vodstvom festivala in potrjenega vzajemnega interesa za nadaljno sodelovanje bomo pripravili dogodek ("pesniško branje) v Vrtnu - v avgustu.

9. Predstavitve monografije dr. Antona Vratuša - "Trojno poslanstvo profesorja Urbana«:

-v skladu z že sprejetimi dogovori z vodstvom založbe Beletrina bomo organizirali oz. aktivno sodelovali pri pripravi in izvedbi predstavitev monografije v Prekmurju (predvidoma 21. februarja v PIŠK v M. Soboti), Ljubljani in drugih krajih (Gorica, Koper) in tudi v Italiji.

10. Dan zemlje: film "Jutri" in razgovor o podnebnih spremembah:

-v sodelovanju z Zavodom za kulturo in šport v M. Soboti bomo skušali v tem letu (v 2021. letu pripravljen dogodek v novembru po konferenci o podnebnih spremembah v Glasgowu je odpadel zaradi epidemioloških razlogov) organizirati to predstavo in jo povezati z razgovorom o podnebnih spremembah (v 2021. letu smo se dogovorili s prof. dr. D. Plutom).

11. Mreža botaničnih vrtov in arboretumov Slovenije - Vrt je del mreže:

- sodelovali bomo v aktivnostih Mreže;
- obnovili bomo pobudo za že večkrat preložen obisk predstavnikov članic Mreže v Vrtnu.

12. Projekt "Trije parki kulture, miru, oddiha-Tišina, Cankova, Ustanova":

-obnovili bomo pobudo, da bi partnerji v uspešno zaključenem projektu nadaljevali sodelovanje na podlagi ciljev projekta o povezanosti in sodelovanju na področju kulturne dediščine.

13. Keplerjeva pohodna pot - vsebinska obogatitev: se formalno začenjain končuje v Vrtu;

-obnovili bomo pobudo občini Tišina, ki je upravljalka poti, da bi z združenimi močmi v občini dali tej poti tudi kulturno-zgodovinsko vsebino, da bi postala privlačna pohodna ub učna pot;
- povezali se bomo – skupaj z občino Tišina – z Zavodom za varstvo naravne dediščine Maribor o možni podpori in sodelovanju.

14. Sodelovanje z JZ Krajski park Goričko:

- posebno pozornost bomo namenili pobudam, ki bodo krepile sodelovanje v skladu s sklenjenim sporazumom o sodelovanju in sinergijo delovanja Ustanove in JZ KP Goričko na področju kulturne in naravne dediščine in širše koristne promocije;
- organizirali bomo aktivnosti, ki bi JZ KP Goričko in Ustanovo lahko še bolj povezalo na podlagi povezanosti, ki jo je predstavljal akad. dr. A, Vratuša;
- obnovili bomo pobudo za pripravo posveta o razvojni vlogi in pomenu kulturne in naravne dediščine in dali pobudo za organizacijo okrogle mize na temo kako ohranjati vrtno dediščino in skrbeti za obnovo in rabo;
- dali bomo pobudo za predstavitev knjižnega fonda dr. S. Vratuše, ki ga je podaril JZ Krajski park;

15. Vrata Pomurja:

- nadaljevali bomo s sodelovanjem ter preverili možnosti za aktivno vključevanje Ustanove v življenju tega projekta.

III. VRT SPOMINOV IN TOVARIŠTVA IN USTANOVA: RAZVOJ IN IDENTITETA

V zvezi z razvojem in delovanje Ustanove, njeno identiteto, še posebej Vrta, bomo kot še posebej pomembne prioritete:

-skušali organizirati posvet/okroglo mizo o delu Ustanove oz. vidikih njenega delovanja in zbornik o njem s ciljem priprave novega srednjeročnega in dolgoročnega načrta oz. utemeljenih dopolnitev sedanjih planskih aktov;
-pripravili digitaliziran načrt Vrta;
-pripravili posebno publikacijo - "osebno legitimacijo" - Ustanove po 25. letih, ki smo jo že začeli pripravljati v 2021. letu;

- nadaljevali z aktivnostmi za razglasitev Vrta za kulturni spomenik državnega pomena in jih povezali tudi s skupnimi aktivnostmi z JZ Krajinski park Goričko;
- proučili vse okoliščine za začetek postopka za pridobitev statusa ustanove v javnem interesu na podlagi zakona o nevladnih organizacijah.

IV. VRT SPOMINOV IN TOVARIŠTVA - PRVI STEBER DELOVANJA USTANOVE

1. Redno vzdrževanje Vrta:

- bo potekalo po dosedanjem programu in strokovnih usmeritvah strok. sodelavcev Ustanove;
- med posebnimi nalogami bomo opravili kot prednostne naloge: odstranjevanje suhega drevja in ti. »višinsko čiščenje« drevja; dokončna ureditev poti; postavitve novih smerokazov za Vrt na glavni cesti; asfaltiranje poljske ceste mimo Vrta (v sodelovanju z občino Tišina); postavitve dveh novih klopi;
- sklenili bomo pogodbi o nadaljnjem sodelovanju s strokovno svetovalko in partnerjem za izvajanje vzdrževalnih del;
- spomladansko čiščenje bomo opravili kakor hitro bo mogoče - januar - februar-marec;
- ohranili bomo oblike prostovoljne pomoči civilno družbenih organizacij glede čiščenja - akcija "Listje".

2. »Trgatev v Vrtu« - v sodelovanju z BSŠ Rakičan; zimska zaščita skulptur - enako kot v prejšnjih letih.

3. Nova drevnina v Vrtu:

- nadomestne saditve - v skladu z usmeritvami iz Dolgoročnega načrta razvoja in vzdrževanja Vrta in saditvenim načrtom;
- nove drevnine: spominsko drevo iz Španije - Guernica in Grenada (G. Lorca) – ponovno bomo preverili možnosti pri prijateljih v Španiji, ki so bili gosti Ustanove in so tudi bili pobudniki; nadomestni spominski drevesi v spomin Prekmurske čete, Kajuha; spominsko drevo v spomin na I. Cankarja;
- preverili bomo možnosti za nadaljevanje projekta "vrtnice" (burbonke iz Nove Gorice in ev. še vrtnice iz Portoroža in Ljubljane).

4. Obiski v Vrtu:

- ohranjali bomo odprtost Vrta za vse obiskovalce od marca do novembra;
- zagotavljali bomo organizirano vodenja že dogovorjenih najavljenih obiskov in tudi drugih v okviru kadrovske možnosti uprave;
- aktivno bomo sodelovali pri pripravi in izvedbi že dogovorjanega obiska učencev iz Porabja (nosilec: Pomursko društvo generala Maistra);

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

- ponovno se bomo povezali s TIC v regiji (prospekti in drugo);
- povezali se bomo s ponudniki kolesarskih paketov;
- še naprej bomo aktivni glede vključevanja Vrta v pohodno pot Sv. Martina in druge sorodne pohodne poti;
- proučili bomo možnosti za ureditev stalnejše vodniške funkcije (posebej zadolženi oz. dogovorjeni sodelavci, stalni pogodbeni vodič, sodelovanje z KO ZZB Tišina ali drugimi potencialnimi partnerji v lokalnem okolju).

V. KONTINUITETA DRUGIH VSEBINSKIH STEBROV DELOVANJA

1. Spominski dan Ustanove - spomin na častnega člana Ustanove, akad. dr. A. Vratušo:

- organizirali bomo posebni dogodek (21. februarja): predstavitev monografije »Trojno poslanstvo profesorja Urbana« - v sodelovanju z založbo Beletrina, ZZB Slovenije, PIŠK, OŠ Grad in več uglednimi posamezniki.

2. Vrt - »Vranov ogratek mladih talentov«:

- literarni natečaj – bo posvečen Kajuhu; pripravili in izvedli ga bomo v drugem polletju šoskega leta 21/22, svečan zaključek bo, kot v predhodnih letih v začetku oktobra; o sodelovanju z Zavodom za šolstvo RS - OE M. Sobota se bomo pogovarjali z novim vodstvom;
- nadaljevali bomo sodelovanje z BSŠ Rakičan in OŠ Tišina na podlagi sklenjenih Dogovorov o sodelovanju);
- ohranjali bomo odprtost za učne delavnice, šole v naravi tudi drugih šol;
- dali bomo pobudo Zavodu za šolstvo RS - OE M. Sobota za ponovno vabilo osnovnim šolam za obiske in »učne delavnice« v Vrtu.

3. Vanekovi večeri:

- sledili bomo generalnim usmeritvam o tematskih sklopih: aktualna okoljevarstvena in druga aktualna ter širše zanimiva tematika;
- skušali bomo organizirati vsaj 4-5 razgovorov;
- preverili bomo aktualnost tem iz nabora tem v minulih dveh letih in skušali realizirati že dogovorjene razgovore;
- že za spominski dan Ustanove v februarju 2021. leta dogovorjeni razgovor z dr. D. Türkcom o multilateralizmu in A. Vratuši bomo skušali realizirati ob 30. obletnici sprejema RS v OZN – maj.

4. Majska prireditev - Naši zakladi: Kajuh:

-najpomembnejšo, tradicionalno prireditev Ustanove bomo skušali, če bo le mogoče, organizirati v Vrtu, v živo; alternativa bo priprava posnetka in njegovo predvajanje na možnih medijih (kot v 2021. letu).

5. Publicistična dejavnost:

-dr. Vanek Šiftar: Pobiram orumenele liste (pesniška zbirka; ponatis); skupaj s Pravno fakulteto Univerze v Mariboru; izid in predstavitev predvidoma v prvem četrtletju !

-Branko Žunec: "Čudež stoletja - razodetje tisočletja" (100 zgodb- esejev); skušali bomo pridobiti sozaložnike (Beletrina, Argo, Felix,..) in nadaljevali z aktivnostmi za pridobitev recenzij od že dogovorjenih recenzentov, pripravami za tisk, izid in predstavitev – v prvem polletju !

-zbornik o simpozijih ob 500. obletnici rojstva A. Bohoriča; predvidoma v prvem polletju;

-novi dopolnjen vodnik o Vrt - ali ponatis; uprava bo v sodelovanju s programskim svetom sprejela operativni plan priprav.

6. Razstavna dejavnost:

-v "Galeriji Ustanove" v Vrtu bomo predvidoma organizirali dve razstavi izbranih likovnih del; prva- maj/junij; druga: jesen;

- povezali se bomo z organizatorji slikarske kolonije Moravske toplice – protestantskega društva Primož Trubar o retrospektivni razstavi del iz te kolonije;

-ostajamo odprti za pobude, predloge za organizacijo likovnih kolonij v Vrtu.

7. Literarni večeri v Vrtu; pobude iz lokalnega in regionalnega okolja.

8. Glasbeni dogodki v Vrtu:

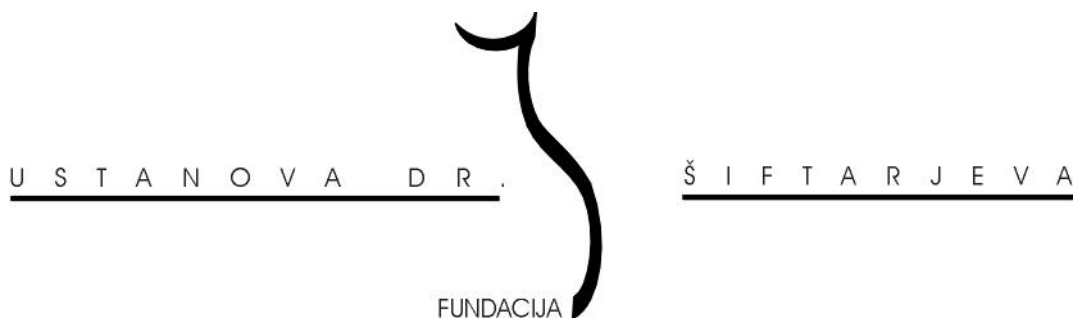
-izvedba načelno že dogovorjenih koncertov v Vrtu: glasbeni skupini »Prašnati« in »Prekmurci«.

VI. SODELOVANJE USTANOVE Z ZRC SAZU IN DRUGIMI DELEŽNIKI:

-še naprej bomo aktivno razvijali vsakršno sodelovanje v skladu s sklenjenim še posebnim sporazumom in podpirali vsa prizadevanja ZRC SAZU za kar najbolj možno oživljanje delovanja Raziskovalne postaje ZRC Prekmurje, ki ima sedež v Vrtu;

-preverili bomo interes in dali pobudo PAZU, Trstenjakovi fundaciji in Prleški akademiji za srečanje/ zbor prekmurskih- pomurskih akademikov;

-ohranjali bomo delovne in prijateljske povezave (izmenjava informacij in vabil, vzajemna udeležba na prireditvah, skupne akcije) s številnimi dosedanjimi partnerji (PAZU, PIŠK, ZVVS, Združenje društev Sever, KO ZZB Tišina, založba Beletrina, PAIN, Zveza Slovencev na

Madžarskem, Kulturno društvo 7. člen, Zveza Romov Slovenije, Društvo Dobrnič,...) in tudi novimi (Mednarodni raziskovalni center za 2. svetovno vojno v Mariboru).

VII. PROMOCIJA, OBVEŠČANJE, MEDIJI:

- skrbeli bomo za stalno ažuriranje spletne strani Ustanove in jo oblikovno ter vsebinsko osvežili;
- televizijski postaji Tv idea – kanal 10 bomo dali pobudo za sklenitev sporazuma o stalnejšem sodelovanju;
- z avtorico predstavitev Ustanove in Vrta na Wikipediji bomo skušali realizirati že obravnavano pobudo o še dodatni angleški verziji;
- še naprej bomo vsestransko sodelovali z mediji v lokalnem, regionalnem, državnem in čezmejnem okviru;
- skušali bomo okrepiti sodelovanje s Pomursko turistično zvezo, TIC-i in agencijami;
- prisotni bomo na mednarodnem sejmu "AGRA 2022" v G. Radgoni in v sodelovanju z občino Tišina na sejmu "Naš dom" na Cankovi;
- okrepili bomo delovno skupino za medije in komuniciranje.

VIII. POSEBNE IN STALNE NALOGE UPRAVE IN PS

- 1. Stalna komunikacija z ustanovitelji:** nadaljevali bomo z dosedanja prakso s še posebnim posluhom za vsakršne pobude za dopolnjevanje dejavnosti Ustanove;
- 2. Občina Tišina** - v okviru ohranjanja intenzivnega sodelovanja z vodstvom in službo občine in civilno družbenimi deležniki bomo še posebno pozornost namenili skupnim akcijam in pobudam, ki so omenjene v tem programu in vsem drugim, za katere bo ugotovljen vzajemno koristen interes in bodo prispevale k razvoju občine in njene prepoznavne identitete.
- 3.** Intenzivno bomo nadaljevali z aktivnostmi za pridobivanje **donatorjev in donacij.**
- 4.** Nadaljevali bomo z aktivnostmi za pridobitev **generalnega sponzorja Ustanove/Vrta.**
- 5.** Spremljali bomo lokalne, državne in mednarodne **razpise, ki bi lahko bili zanimivi za Ustanovo.**
- 6.** Aktivno se bomo prizadevali pridobiti **nove sodelavce.**
- 7. Srečanje** ustanoviteljev, donatorjev, prijateljev in sodelavcev Ustanove - december.
- 8. Računovodska in knjigovodska služba:** nadaljevalo se bo uspešno sodelovanje z upravo občine Tišina.

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

9. Priprave in izvedba letnega in volilnega zbora ustanoviteljev Ustanove – v prvem polletju.

Uprava, januar 2022

Zbor ustanoviteljev, februar 2022